

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 12 lipca 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł., po rozpatrzeniu wniosku z dnia 15 czerwca 2016 roku przyznał D. D. (1) prawo do emerytury od dnia 1 czerwca 2018 roku tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że podstawę obliczenia emerytury stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem ich waloryzacji, zewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego oraz kwota środków zewidencjonowanych na subkoncie, z uwzględnieniem ich waloryzacji. Emerytura stanowi i równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia, dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę.

- kwota składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji wynosi 290083,04 zł
- kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego wynosi 272.456,09 zł
- kwota środków zewidencjonowanych na subkoncie, z uwzględnieniem ich waloryzacji, wynosi 167.233,05 zł
- średnie dalsze trwanie życia wynosi 207,80 m-cy
- wyliczona kwota emerytury zgodnie z zasadami określonymi w art. 26 ustawy emerytalnej wynosi 3511,90 zł

/decyzja k. 67 – 68 v akt ZUS/

W dniu 10 kwietnia 2018 r. wniosek wnioskodawca odwołał się od powyższej decyzji. W uzasadnieniu swego stanowiska podniósł, iż przy wyliczeniu świadczenia nie zostało uwzględnione faktycznie otrzymywane przez niego wynagrodzenie za pracę dziennikarską do 1989 roku, a nadto zachodzi konieczność przeliczenia świadczenia oraz kapitału początkowego z uwzględnieniem wszystkich dokumentów płacowych załączonych przez niego do odwołania, gdyż te pozwolą ustalić wysokość osiągniętych przez niego dochodów w okresie bezpośrednio poprzedzającym przyznanie świadczenia i potwierdzić fakt opłacenia relatywnie wysokich składek. Z uwagi na powyższe odwołujący wniosek o zmianę zaskarżonej decyzji i podwyższenie wysokości należnej mu emerytury. /odwołanie k. 3-7 akt VIII U 968/18/

Odpowiadając na odwołanie pismem z dnia 4 maja 2018 roku organ rentowy wniosek o jego odrzucenie, względnie jego oddalenie w przypadku przywrócenia terminu do wniesienia odwołania. W uzasadnieniu swego stanowiska podniósł, iż decyzją z dnia 25 kwietnia 2018 roku Zakład ponownie ustalił kapitał początkowy wnioskodawcy uwzględniając w możliwym zakresie złożoną przez niego dokumentację załączoną do odwołania z dnia 10 kwietnia 2018 roku i w konsekwencji decyzją z dnia 26 kwietnia 2018 roku przeliczył wnioskodawcy emeryturę. W pozostałym zakresie uwzględnienie żądań wnioskodawcy było niedopuszczalne z uwagi na zasady dotyczące obliczenia kapitału początkowego - art.173, 174, 15,16,17 i 18 ustawy emerytalnej. /odpowiedź na odwołanie k. 8-9 akt VIII U 968/18/

Decyzją z dnia 27 kwietnia 2018 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. po rozpatrzeniu wniosku z dnia 10 kwietnia 2018 roku odmówił prawa do przeliczenia emerytury D. D. (1) z uwzględnieniem okresów zatrudnienia po 31 grudnia 1998 roku. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podniósł, iż prawo do świadczeń lub ich wysokość ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość. Podano, że podstawę obliczenia emerytury stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne z uwzględnieniem ich waloryzacji zewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego oraz kwota środków zewidencjonowanych na subkoncie, z uwzględnieniem ich waloryzacji. Okresy zatrudnienia przebyte po 31-12-1998r. są uwzględniane w wysokości świadczenia w postaci zwaloryzowanych składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego. Zatem brak podstaw prawnych do przeliczenia świadczenia z uwzględnieniem stażu pracy po 31 grudnia 1998 roku. /decyzja k. 126 akt ZUS/.

W dniu 23 maja 2018 roku wnioskodawca odwołał się od powyższej decyzji. W uzasadnieniu swego stanowiska podniósł, iż należne mu świadczenie winno zostać ponownie przeliczone bowiem w kwietniu 2018 roku złożył do ZUS całkiem nową dokumentację płacową rzutującą na wysokość należnych mu świadczeń. /odwołanie k. 3-5 akt VIII U1154/18/

Odpowiadając na powyższe odwołanie pismem z dnia 30 maja 2018 roku organ rentowy wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu swego stanowiska podniósł, iż na skutek złożenia przez wnioskodawcę dokumentacji płacowej wskazanej w odwołaniu, decyzją z dnia 25 kwietnia 2018 roku Zakład ponownie ustalił kapitał początkowy wnioskodawcy przyjmując do ustalenia podstawy wymiaru wynagrodzenia za okres zatrudnienia w (...) Wydawnictwie (...), a w konsekwencji powyższego decyzją z dnia 26 kwietnia 2018 roku przeliczono wnioskodawcy emeryturę. Organ rentowy odmówił prawa do przeliczenia emerytury z uwzględnieniem okresów zatrudnienia po 31 grudnia 1998 roku udokumentowanych w organie rentowym 10 kwietnia 2018 roku, bowiem podstawa obliczenia emerytury to suma składek na ubezpieczenia emerytalne z uwzględnieniem waloryzacji (zaewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego od dnia 1 stycznia 1999 roku do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury) oraz zwaloryzowanego kapitału początkowego. Tym samym okresy zatrudnienia przebyte po 31 grudnia 1998 roku są uwzględniane w wysokości emerytury w postaci zwaloryzowanych składek zaewidencjonowanych na indywidualnym koncie ubezpieczonego. Organ uznał, że skarżący nie przedłożył żadnych nowych dowodów jak również nie ujawnił nowych okoliczności istniejących przed wydaniem decyzji, które miałyby wpływ na wysokość emerytury. /odpowiedz na odwołanie k. 6-7 akt VIII U 1154/18/

Postanowieniem z dnia 14 czerwca 2018 r. Sąd połączył sprawy dotyczące obu odwołań do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia. /postanowienie k. 9 akt sprawy VIII U 1154/18/.

Pismem procesowym z dnia 3 grudnia 2018 roku wnioskodawca sprecyzował, iż nie kwestionuje prawidłowości aktualnych wyliczeń dotyczących zgromadzonego na jego koncie „kapitału początkowego” i wynikającej z tego jedynie niewielkiej części (25%) całości należnych mu świadczeń emerytalnych. Wskazał, że kontestuje jednak wysokość całego przyznanego świadczenia i prawidłowość dokonanych przez ZUS wyliczeń dotyczących wielkości pozostałej części emerytury, a więc tej wynikającej ze składek emerytalnych wpłaconych na jego rzecz przez wszystkich jego pracodawców w okresie lat 1999 - 2016, to jest bezpośrednio przed złożeniem wniosku o przyznanie świadczeń emerytalnych. Skarżący wskazał, że wobec wpłaconych w latach 1999-2016, czyli przez okres ponad 16 pełnych lat, na „jego konto” maksymalnych, ustawowo dopuszczonych składek emerytalnych, ostateczna wysokość jego emerytury powinna być wyższa, wpłaty na jego konto w ZUS przez ponad 16 lat nieprzerwanie osiągały maksymalnie dopuszczalny poziom, wnioskodawca zaś przepracował - wliczając w to okres studiów - ponad 45 lat (1969 -2016). Zatem w przekonaniu skarżącego jego świadczenie emerytalne powinno być znacząco wyższe niż wyliczone i przyznane przez ZUS. /pismo procesowe z dnia 3.12.2018 r. k. 76/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca D. D. (2) urodził się w dniu (...). /okoliczność bezsporna/

W okresie od 1 października 1969 roku do 16 listopada 1973 roku wnioskodawca studiował na Uniwersytecie (...) na Wydziale Prawa i Administracji na kierunku prawo. /zaświadczenie k. 71 dyplom k. 23 akt ZUS./

W okresie od 22 listopada 1973 roku do 1 marca 1991 roku był zatrudniony w (...) Wydawnictwie (...). /świadcstwo pracy akt ZUS. karta przebiegu zatrudnienia k. 95-96 akt ZUS/

W latach od 1975 do 1990 roku odwołujący był zatrudniony (...) Prasa – K. – Ruch. /karta przebiegu zatrudnienia k. 95-96 akt ZUS kartoteki wynagrodzeń k. 97 -128 v. akt ZUS nadto wskazana dokumentacja koperta k. 28/

Od 1 marca 1991 roku do 14 maja 1991 roku wnioskodawca pracował w Wydawnictwie Spółdzielnia Pracy (...). /świadcstwo pracy k. 25 akt ZUS/

Od 1 czerwca 1991 roku do 31 maja 1992 roku D. D. (2) pracował w PPHU (...). /świadczenie pracy k. 27 akt ZUS, potwierdzenie ubezpieczenia k. 54 -59 akt ZUS/

W okresie od 8 grudnia 1992 roku do 30 czerwca 1994 roku i od 1 września 1995 roku do 31 października 1998 roku wnioskodawca prowadził własną działalność gospodarczą. /poświadczenie ubezpieczenia k. 60-63 akt ZUS/

W okresie od 1 listopada 1998 roku do 31 grudnia 2000 roku i od 1 stycznia 2001 roku do 9 maja 2002 roku ubezpieczony był zatrudniony w Towarzystwie (...) SA. /świadczenie pracy k. 29 i 79 akt ZU dokumentacja osobowa i płacowa koperta k 48/.

W okresie od 1 listopada 1998 roku do 31 maja 2009 roku, od 1 listopada 1998 roku do 31 grudnia 2000 roku, od 1 stycznia 2001 roku do 9 maja 2002 roku i od 10 maja 2002 roku do 31 maja 2009 roku wnioskodawca pracował w Towarzystwie (...) SA. /świadczenie pracy k. 31 i k. 78 akt ZUS, dokumentacja osobowa i płacowa k. 51/

Od 1 czerwca 2009 roku do 30 września 2010 roku wnioskodawca był zatrudniony w (...) Bank (...) S.A. /świadczenie pracy k. 33 i 80 dokumentacja osobowa wnioskodawcy koperta k. 30, dokumentacja płacowa k. 44-46/

Od 15 lipca 2014 roku do 31 maja 2016 roku wnioskodawca ponownie był zatrudniony w Towarzystwie (...) SA. /świadczenie pracy k 35 i 85 akt ZUS dokumentacja osobowa i płacowa k. 51/

W okresie od 1 października 2010 roku do 31 maja 2016 roku wnioskodawca pracował też w (...) spółce z o.o. /świadczenie pracy k. 37 i 81 akt ZUS dokumentacja osobowa i płacowa k. koperta k. 55/

Okresy studiów i pracy do końca 1998 r. oraz zarobki faktyczne osiągnięte przez wnioskodawcę w okresie zatrudnienia w latach 1973 – 1998 zostały uwzględnione przez ZUS przy wyliczeniu wysokości kapitału początkowego i należnej mu emerytury. /bezsporne pismo z 3 grudnia 2018 r. k. 76 wyliczenie i notatka kolegiarna k. 119-123 akt ZUS, wykaz wprowadzonych okresów ubezpieczonego, k. 12 akt kapitałowych ZUS, wykaz wprowadzonych dochodów k. 13-14 akt kapitałowych ZUS /

Zarobki w okresie całego zatrudnienia wnioskodawcy w podmiotach grupy A. zostały wykazane przez wnioskodawcę w drukach Rp – 7. Wskazana wysokość wynagrodzenia została uwzględniona przez ZUS przy wyliczeniu należnego wnioskodawcy świadczenia do 31 grudnia 1998 roku. Wskazane okresy zatrudnienia po 31 grudnia 1998 roku i osiągnięte wówczas zarobki znajdują odzwierciedlenie w wysokości emerytury w postaci zwaloryzowanych składek zaewidencjonowanych na indywidualnym koncie ubezpieczonego. /druki RP – 7 k. 39-50 v. oraz k. 82 -84, 86 -94 akt ZUS bezsporne wyliczenie i notatka kolegiarna k. 119-123 akt ZUS, wykaz wprowadzonych okresów ubezpieczonego, k. 12 akt kapitałowych ZUS, wykaz wprowadzonych dochodów k. 13-14 akt kapitałowych ZUS/

W dniu 15 czerwca 2016 roku wnioskodawca złożył wniosek o emeryturę. /wniosek k. 1 – 8 akt ZUS/

W wyniku złożenia przedmiotowego wniosku organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję z dnia 12 lipca 2016 roku. / bezsporne/

Wnioskiem z dnia 10 kwietnia 2018 roku, stanowiącym także odwołanie od decyzji z dnia 12 lipca 2016 roku, wnioskodawca zwrócił się o weryfikację przyznanych mu świadczeń z uwzględnieniem przedłożonej przez niego nowej dokumentacji. /odwołanie k. 3-7 oraz k. 73-77 akt ZUS/

Decyzją z dnia 25 kwietnia 2018 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. ponownie ustalił wnioskodawcy wysokość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 roku. Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych, tj. od 1 stycznia 1975 do 31 grudnia 1984 roku. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 76,48%. Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustalono w wyniku pomnożenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru wynoszącego 76,48% przez kwotę 1220,89 zł, tj. kwotę bazową określoną ww ustawie ($76,48\% \times 1220,89 \text{ zł} = 933,74 \text{ zł}$). Do obliczenia kapitału początkowego

organ rentowy przyjął łącznie: 23 lata, 1 miesiąc, 18 dni, tj. 277 miesięcy okresów składkowych i 4 lata tj. 48 miesięcy okresów nieskładkowych Współczynnik proporcjonalny do- osiągniętego do 31.12.1998r – wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego wyniósł 84,61%. Współczynnik ten służy do obliczenia części 24% kwoty bazowej. Wysokość 24% kwoty bazowej wynosi 293,01 zł.

Do ustalenia współczynnika przyjęto:

- wiek w dniu 31.12.1998r. - po zaokrągleniu do pełnych lat - wynoszący 49 lat

- łączny staż ubezpieczeniowy wynoszący 27 lat, 1 miesiąc 18 dni

Średnie dalsze trwanie życia - wyrażone w miesiącach dla osób w wieku 62 lat - wynosi 209 miesięcy (komunikat Prezesa GUS z dnia 25 marca 1999r. w sprawie tablicy średniego dalszego trwania życia kobiet i mężczyzn - M.P. Nr 12, poz.173).

Kapitał początkowy ustalony na dzień 1 stycznia 1999 roku wyniósł 115.844,52 zł.

Do ustalenia wartości kapitału początkowego zakład nie uwzględnił okresów:

-od 27-07-1981 do 05-08-1981, od 01-10-1981 do 13-10-1981, gdyż w tych okresach wnioskodawca przebywał na urlopie bezpłatnym,

-od 03-04-1991 do 14-05-1991, z uwagi na brak aktu urodzenia dziecka oraz oświadczenia żony iż w /w okresie nie korzystała z urlopu wychowawczego.

Ustalając ponownie wysokość kapitału początkowego wnioskodawcy ZUS przyjął do ustalenia podstawy wymiaru wynagrodzenia za okres zatrudnienia w (...) Wydawnictwie (...) wynikające z kart wynagrodzeń złożonych wraz z wnioskiem z dnia 10.04.2018 r.

/decyzja k. 15 -16 akt kapitałowych ZUS oraz obliczenie wskaźnika podstawy wymiaru kapitału początkowego ubezpieczonego k. 17 akt kapitałowych ZUS, bezsporne /

Decyzją z dnia 26 kwietnia 2018 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł., na podstawie art. 24 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1383 ze zm.) po rozpatrzeniu wniosku z dnia 10 kwietnia 2018 r. przeliczył emeryturę wnioskodawcy od 1.04.2018 r. tj. od miesiąca w którym złożono wniosek. Podstawę obliczenia emerytury stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem ich waloryzacji, zewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego oraz kwota środków zewidencjonowanych na subkoncie, z uwzględnieniem ich waloryzacji.

Zakład przyjął, że emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia, dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę.

- kwota składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji wynosi 290074,27 zł
- kwota środków zewidencjonowanych na subkoncie, z uwzględnieniem ich waloryzacji, wynosi 167256,94 zł
- kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego wynosi 354341,93 zł
- średnie dalsze trwanie życia wynosi 207,80 m-cy
- wyliczona kwota emerytury wynosi 3906,03 zł

Po korekcie kapitału początkowego oraz wysokości składek na koncie, wysokość emerytury wynosi:

$((...),27 + (...),94 + (...),93 / 207,80 = 3906,03 \text{ zł.}$

Emerytura po waloryzacji przysługuje w kwocie:

od 01-03-2017 -3923,22 zł

od 01-03-2018 -4040,13 zł

Niniejsza decyzją przeliczono świadczenie po wpływie dodatkowych dokumentów i wypłacono wyrównanie w kwocie 815,32 zł

/decyzja k.124 -125 v. akt ZUS/

Zaskarżoną decyzją z dnia 27 kwietnia 2018 r. po rozpatrzeniu wniosku z dnia 10.04.2018 r. organ rentowy odmówił ubezpieczonemu prawa do przeliczenia świadczenia w pozostałym zakresie tj. z uwzględnieniem okresów zatrudnienia po 31 grudnia 1998 roku. /decyzja k. 126 akt ZUS/.

Powyższych ustaleń Sąd Okręgowy w Łodzi dokonał na podstawie powołanych dowodów w postaci dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy, w tym w aktach ZUS, których wiarygodność nie budzi wątpliwości i nie była kwestionowana przez żadną ze stron.

W ocenie Sądu nie zasługują na wiarę twierdzenia wnioskodawcy co do konieczności uwzględnienia przy wyliczeniu należnej mu emerytury innych okresów ubezpieczenia i wielkości wynagrodzeń niż te przyjęte przez organ rentowy decyzjami z dnia 25 kwietnia 2018 roku ustalającej ponownie wysokość kapitału początkowego wnioskodawcy oraz z dnia 26 kwietnia 2018 roku ponownie przeliczającej wysokość należnej mu emerytury. Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie potwierdza bowiem jakichkolwiek nieprawidłowości co do działania ZUS w tym zakresie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie od decyzji z dnia 27 kwietnia 2018 roku jako bezzasadne nie zasługuje na uwzględnienie, zaś od decyzji z dnia 12 lipca 2016 roku, jako spóźnione, podlega odrzuceniu.

W myśl art.26 ustawy z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2018 roku, poz.1270) emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia ustalonej w sposób określony w art.25 (podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art.24, stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego w art.173-175 oraz kwot środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art.40a ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych, z zastrzeżeniem ust.1a i 1b oraz art.185) przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego, z uwzględnieniem ust.5 i art.183.

Zgodnie z brzmieniem art.173 ust. 1 cytowanej ustawy dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 roku, którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek, ustala się kapitał początkowy. Kapitał początkowy stanowi równowartość kwoty obliczonej według zasad określonych w art. 174 pomnożonej przez wyrażone w miesiącach średnie dalsze trwanie życia ustalone zgodnie z art. 26 ust. 3 dla osób w wieku 62 lat (art. 173 ust. 2).

Kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12 (art. 174 ust. 1 ww. ustawy). Jak stanowi art. 174 ust. 2 powołanej ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

1) okresy składkowe, o których mowa w art. 6,

2) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5,

3) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-4 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2.

W myśl ust. 3 ww. przepisu podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się przed dniem przed dniem 1 stycznia 1999 roku. Natomiast ust. 7 art. 174 stanowi, że do obliczenia kapitału początkowego przyjmuje się kwotę bazową wynoszącą 100 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w II kwartale kalendarzowym 1998 roku. Ustęp 8 analizowanego przepisu stanowi zaś, że przy obliczaniu kapitału początkowego część kwoty bazowej wynoszącej 24 % tej kwoty mnoży się przez współczynnik proporcjonalny do wieku ubezpieczonego oraz okresu składkowego i nieskładkowego osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 roku według określonego w ustawie wzoru. Wartość współczynnika, obliczonego na podstawie ust. 8, w zależności od płci, wieku ubezpieczonego oraz stażu ubezpieczeniowego w dniu 31 grudnia 1998 r., przedstawiona jest w tabeli, stanowiącej załącznik do ustawy (ust. 13).

Jeżeli okres wskazany do ustalenia podstawy wymiaru kapitału początkowego obejmuje rok kalendarzowy, w którym ubezpieczony pozostawał w ubezpieczeniu społecznym na podstawie przepisów prawa polskiego jedynie przez część miesięcy tego roku, do obliczenia stosunku sumy kwot podstaw wymiaru składek i kwot, o których mowa w art. 15 ust. 3, w okresie tego roku do przeciętnego wynagrodzenia, przyjmuje się sumę kwot przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia ogłoszonego za ten rok kalendarzowy odpowiednią do liczby miesięcy pozostawania w ubezpieczeniu (ust. 3b).

Tym samym kapitał początkowy jest famulą umożliwiającą odtworzenie okresów przebytych do 31 grudnia 1998 roku, zostaje ustalony na dzień 1 stycznia 1999 roku i zapisany na indywidualnym koncie ubezpieczonego. Stanowi on kapitał wyjściowy, do którego doliczane są opłacane od tej daty składki na ubezpieczenie emerytalne.

Zgodnie z treścią art.114 ust.1 pkt 1 ustawy, w sprawie zakończonej prawomocną decyzją organ rentowy, na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, uchyla lub zmienia decyzję i ponownie ustala prawo do świadczeń lub ich wysokość, jeżeli: po uprawomocnieniu się decyzji zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono nowe okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość.

Możliwość wzruszenia decyzji rentowych polega przede wszystkim na niwelowaniu tzw. wad materialnoprawnych, czyli uchybień organu rentowego w zakresie rozstrzygnięcia o faktach warunkujących nabycie prawa do emerytur i rent albo zaniedbań samych ubezpieczonych wywołanych nieporadnością w dokumentowaniu prawa do świadczeń lub niedostateczną znajomością warunków, od których spełnienia zależy przyznanie uprawnień ubezpieczeniowych.

Niezbędnym warunkiem ponownego ustalenia prawa do świadczeń jest powołanie nowych dowodów lub wskazanie okoliczności istniejących przed wydaniem decyzji rentowej, które mogą mieć wpływ na istnienie tego prawa. Prawo do świadczenia należy ustalić ponownie (na wniosek zainteresowanego albo z urzędu), jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji zostaną przedłożone nowe dowody albo ujawnione okoliczności wskazujące na błędność decyzji. Zwrot „nowy dowód” obejmuje zarówno przypadki ujawnienia dowodów istniejących przed wydaniem decyzji, jak i sytuacje zgłoszenia dowodów uzyskanych po wydaniu decyzji, pod warunkiem że wynikają z nich fakty powstałe przed tym momentem. Zwrot „ujawnione okoliczności” oznacza zarówno okoliczności faktyczne, jak i okoliczności sprawy, czyli nie tylko fakty, których ustalenie warunkuje wydanie decyzji, lecz także wszelkie zachowania uczestników postępowania w sprawie ustalania prawa. Należy więc przyjąć, że „ujawnione okoliczności” to określane w przepisach prawa materialnego fakty warunkujące powstanie uprawnień ubezpieczeniowych oraz uchybienia normom prawa materialnego lub/i procesowego wpływające na dokonanie ustaleń w sposób niezgodny z ukształtowaną ex lege sytuacją prawną zainteresowanego (Jankowska Karina, Jędrasik-Jankowska Inetta, Komentarz do ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, (w:) Prawo do emerytury. Komentarz do ustaw z orzecznictwem, komentarz do art.114).

Zgodnie z treścią §21 ust.1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 roku sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz.U. nr 237, poz.1412) środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

Wskazana regulacja § 21 ust.1 powołanego rozporządzenia stanowiąca odpowiednik obowiązującego do dnia 23 listopada 2011 roku § 20 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia

7 lutego 1983 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno - rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz.U. nr 10, poz.49) wyznacza kierunek postępowania dowodowego, nie oznacza to jednak aby wysokość uzyskiwanego uposażenia nie mogła być wskazana i w inny sposób, tak przy pomocy pisemnych środków dowodowych pochodzących od pracodawcy, czy też nawet dowodów pośrednich, nie wyłączając zeznań świadków - aczkolwiek wskazujących wprost na wysokość wynagrodzenia danego zainteresowanego (tak stanowi m. in. teza wyroku Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1997 roku - II UKN 186/97, OSNAP 1998/11/324, a także wyroki: Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 4 marca 1997 roku - III AUa 105/97, Apel. W-wa 1997/2/7, Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 27 czerwca 1995 roku - III AUr 177/95, OSA 1996/10/32, czy Sądu Apelacyjnego Białymstoku - III AUr 294/93, PS - wkład. 1994/3/6).

Do ustalenia podstawy wymiaru świadczeń emerytalno-rentowych może być uwzględnione tylko wynagrodzenie faktycznie uzyskane przez ubezpieczonego w danym okresie, a nie zaś wynagrodzenie ustalone na podstawie przypuszczeń czy też uśrednień. Jedynie wynagrodzenie ubezpieczonego ustalone w sposób niewątpliwy, wobec którego nie istnieje wątpliwość, iż zostało ono zawyżone, może być podstawą do ustalenia współczynnika wysokości podstawy wymiaru.

Wysokości wynagrodzenia lub danego składnika wynagrodzenia nie można ustalać w sposób przybliżony, ale pewny, na podstawie konkretnego dokumentu bądź jego kopii, który zachował się w dokumentacji osobowej ubezpieczonego (ostatecznie w oparciu o wiarygodne i precyzyjne zeznania świadków). W takim wypadku uwzględnić można składniki wynagrodzenia, które są pewne, wypłacane były w danym okresie, stałe i w określonej wysokości (por. wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 18 stycznia 2012 r., III AUa 1555/11, LEX nr 1113058).

Należy podkreślić, że Sąd nie jest związany ograniczeniami dowodowymi określonymi dla dowodzenia przed organami rentowymi, co wynika z treści art. 473 k.p.c. i sprawia, że każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które Sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe.

W związku z powyższym Sąd rozpoznający przedmiotową sprawę przeprowadził postępowanie dowodowe obejmujące analizę dostępnej dokumentacji związanej ze spornym okresem zatrudnienia wnioskodawcy, co dało podstawę do oceny prawidłowości zaskarżonej decyzji z dnia 27 kwietnia 2018 roku w świetle zarzutów ubezpieczonego.

W ocenie Sądu, w świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, brak jest jakichkolwiek podstaw do ponownego przeliczenia emerytury z uwzględnieniem okresów zatrudnienia po 31 grudnia 1998 roku.

Jeszcze raz podnieść bowiem należy i podstawa do obliczenia emerytury to suma składek na ubezpieczenie emerytalne z uwzględnieniem waloryzacji (zaewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego od dnia 1 stycznia 1999 roku do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc od którego przysługuje wypłata emerytury) oraz zwaloryzowanego kapitału początkowego. Okresy zatrudnieni przebyte po 31 grudnia 1998 roku są uwzględniane w wysokości emerytury w postaci zwaloryzowanych składek zaewidencjonowanych na indywidualnym koncie ubezpieczonego.

W rozpoznawanej sprawie brak jakichkolwiek dowodów na to, by organ rentowy w sposób nieuprawniony nie zaliczył przy ustalaniu wysokości kapitału początkowego oraz należnej wnioskodawcy emerytury jakichkolwiek okresów ubezpieczenia wyznaczonych prawem lub w sposób nieprawidłowy ustalił wysokość wówczas wypłacanych zarobków. W oparciu o materię sprawy brak też podstaw do uznania, że wysokość składek zaewidencjonowanych na koncie wnioskodawcy nie odpowiada w zakresie ich wysokości tym faktycznie odprowadzanym.

Wnioskodawca, na którym zgodnie z art. 6 k.c. spoczywał ciężar dowodowy, nie udowodnił swojego roszczenia w tym zakresie. Stosownie bowiem do art. 6 k.c., ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. W postępowaniu sądowym ubezpieczony może korzystać z wszelkich środków dowodowych stwierdzających wysokość zarobków lub dochodów stanowiących podstawę wymiaru emerytury lub renty, w szczególności z dowodów dokumentów oraz z przesłuchania świadków (zob. wyrok SN z 25.07.1997 r., II UKN 186/97, OSNP 11/1998, poz. 342).

Wskazać w tym miejscu należy, że nie jest możliwe obliczanie wysokości emerytury wyłącznie na podstawie twierdzeń wnioskodawcy. Twierdzenia te muszą być udowodnione. Nie jest rzeczą sądu zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie ani też Sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 k.p.c.). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.). Stanowisko takie zawarł Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 17 grudnia 1996r. sygn. akt I CKU 45/96 (opubl. OSNC z 1997r., z.6-7, poz.76).

Podobnie, w wyroku z 7 października 1998 r., II UKN 244/98, OSNAPiUS 1999, nr 20, poz. 662, Sąd Najwyższy stwierdził nawet, że od 1 lipca 1996 r. nastąpiło zniesienie zasady odpowiedzialności sądu za wynik postępowania dowodowego, także w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych.

Jak już podniesiono powyżej wnioskodawca nie przedłożył żadnych miarodajnych dowodów potwierdzających fakt nieuwzględnienia wysokości osiąganych przez niego faktycznie zarobków czy to przy ustaleniu kapitału początkowego czy to w wysokości składek zaewidencjonowanych na jego koncie. Twierdzenia wnioskodawcy, iż jego zarobki zostały w sposób nieuprawniony zaniżone, a emerytura obliczona w sposób nieprawidłowy pozostają zatem gołosłownymi. Nie przedstawiono na te okoliczność żadnych nowych dowodów. Wobec tego brak podstaw do ustalenia innego wymiaru należnych wnioskodawcy świadczeń.

Reasumując, żądanie ponownego przeliczenia emerytury w zakresie szerszym niż określony decyzjami ZUS z dnia 25 i 26 kwietnia 2018 roku nie zasługuje na uwzględnienie. W konsekwencji brak podstaw do zmiany zaskarżonej decyzji z dnia 27 kwietnia 2018 r.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. w punkcie pierwszym sentencji wyroku oddalił odwołanie ubezpieczonego od przedmiotowej decyzji jako bezzasadne.

Odwołanie wnioskodawcy od decyzji z dnia 12 lipca 2016 roku podlega natomiast odrzuceniu.

Zgodnie bowiem z treścią art.477⁹ § 1 k.p.c. odwołanie od decyzji organów rentowych wnosi się na piśmie do organu, który wydał decyzję lub do protokołu sporządzonego przez ten organ, w terminie miesiąca od doręczenia odpisu decyzji.

W myśl przepisu art. 477⁹ § 3 k.p.c. Sąd odrzuci odwołanie wniesione po upływie terminu, chyba że przekroczenie terminu nie jest nadmierne i nastąpiło z przyczyn niezależnych od odwołującego się.

W toku postępowania sądowego wnioskodawca nie odnosił się do przyczyn wniesienia odwołania od decyzji z dnia 12 lipca 2016 roku dopiero w dniu 10 kwietnia 2018 roku po upływie ustawowego terminu. Wnioskodawca stanął wyłącznie na stanowisku, że decyzja ta jest nieprawidłowa.

W zacytowanym wcześniej art.477⁹ § 3 k.p.c. in fine określono przesłanki, przemawiające za zaniechaniem odrzucenia odwołania wniesionego po upływie ustawowego terminu. Okolicznościami usprawiedliwiającymi opóźnienie odwołania jest przekroczenie terminu, które nie jest nadmierne i takie, które nastąpiło z przyczyn niezależnych od odwołującego się. Wskazane przesłanki muszą wystąpić łącznie. Za przyczyny niezależne od ubezpieczonego

w złożeniu spóźnionego odwołania uważa się zwykle chorobę, nieporadność, brak właściwej porady i opieki, czy wprowadzenie w błąd przez organ rentowy. Stosownie do oceny tych okoliczności, odwołanie podlega odrzuceniu albo nadaje mu się bieg.

Tymczasem wnioskodawca nie wskazał żadnych przyczyn usprawiedliwiających opóźnione złożenie odwołania, a w konsekwencji, że uchybienie ustawowemu terminowi do wniesienia odwołania nie nastąpiło z przyczyn niezależnych od odwołującego się. Nadto podkreślić trzeba, że przekroczenie terminu jest nadmierne. Odwołujący skarży decyzje ponad półtora roku po jej wydaniu. A zatem stwierdzić należy, że brak jest podstaw do nieuwzględnienia przekroczenia terminu do wniesienia odwołania.

Podkreślenia wymaga też okoliczność, że przepis art.477⁹ § 3 k.p.c. stanowi samoistną podstawę przywrócenia terminu i reguluje sytuację, w której to odwołujący się ubezpieczony złoży spóźnione odwołanie. Stąd też w przypadku odrzucenia odwołania w trybie art. 477⁹ § 3 k.p.c. ubezpieczonemu nie przysługuje prawo do wystąpienia z wnioskiem o przywrócenie terminu na podstawie art. 168 k.p.c. (zob. post. Sądu Administracyjnego w G. z 6.6.1994 r., III AUz 61/94, PP 1995, Nr 5, s. 46).

Tym samym odwołanie ubezpieczonego dotyczące spornej decyzji z dnia 12 lipca 2016 roku roku na podstawie art. 477⁹ § 3 k.p.c., jako spóźnione, podlegało odrzuceniu, o czym Sąd orzekł w punkcie drugim sentencji.

J.L.